

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat de: Alexandru Herlea.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 20 Lei. Negyed évre — — — 5 Lei.
Fél évre — — — 10 „ Egyes szám ára — — — 50 bani
Nyilttér soronként 3 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzügyi közlemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A lakáshiány és az építkezések.

Városunkban a lakáshiány szintén napról napra elviselhetetlenebbé lesz s ha igaz az a hír, hogy még egy vadászeszredet kap a város, akkor feltétlenül előtérbe jut a lakáskérdés, melynek megoldása szintén a város feladatai közé tartozik. Tény az, hogy az építkezések ma, részint az építőanyagok óriási ára, részint a munkabérek magassága miatt nem vehetnek olyan lendületet, amely a lakásínségnek véget tudna vetni.

Azonban a városnak arra kell törekednie, hogy mentül több új épület létesüljön. Az építkezési kedv fokozására eszközöljön ki a város az építkezőknek olcsó kölcsönt. Ezenkívül hathatós volna, ha a város a saját erdőiből az építkezés céljaira szolgáló fát kevés haszonnal vagy önköltségi árban árulná. Ugyisint a város területén fekvő s a város tulajdonát képező füres telkeknek olcsón való eladásával s a vételár részletenkénti lefizetésére hosszabb terminusok adásával elérhető az, hogy Szászvárosban egyszerre több lakóház épülhet, ami nagyban tehermentesítene a mai túlszűfolt lakásokat.

Azok, akik építkezni óhajtanak, lépjenek érintkezésbe a városi tanácsal az iránt, hogy mindazt a kedvezményt, amiben a város, mint erkölcsi testület az építkezőket részesítheti, megadja nekik.

A tél beállta előtt sok új épületet lehetne ilyen módon tető alá hozni s ez által tavaszra megszűnnék nálunk is az a lakásínség, amely nemcsak magánosoknak okoz sok kárt, hanem az ipar és kereskedelemre is békítőlag hat.

Szászváros füres telkein maga a város kelte, hogy megpróbálkozzék az újfajta faházakkal. Egy aradi mérnök legújabb találmánya faháza 15—20000 leube kerül. A mai magas házbérekből 10—15 év alatt teljesen ki lehetne egyenlíteni egy ilyen faház árát. A mészárosok s más élelmiszer árusítók részére a város által építendő vásárcsarnok szintén hivatva lenne a lakásmizériákat Szászvárosban megszüntetni.

Kisemberek, kistőkések építkezésekbe nem foghatnak s így ma igazán a városok, községek, nagytőkések, bankok és vállalatokra hárul ez a feladat. Lakosságunk jogos óhaja tehát, hogy emez irányban való kezdeményezés a város részéről — és pedig mentül előbb — megtörténjen. E kérdésre még visszatérünk.

Ifj. Szántó Károly.

A szászvárosi önkéntes tűzoltóság beosztása.

A városi önkéntes tűzoltóság reorganizációja ma már teljesen be van fejezve. A szerelvények rendbe hozva, a testület pedig szervezve, beosztva. Egy hiányság azonban reámutatunk: a vízcsövek hossza alig 300 méter, már pedig ha a tűz a piacon üt ki, akkor a „vízhiány” újra bajokat teremt. Ergó: sürgősen be kell szerezni megfelelő hosszúságú vízcsöveket is.

Ugy a gyakorlati, mint az elméleti oktatást a fő- és alparancsnokok hílen elvégzik, most csak az a fő, hogy a tűzoltótestület minden tagja az összehívásra pontosan megjelenjen. Ujra hangoztatjuk, hogy a városi tanács jól

tenné, ha legalább is 4 fizetett, állandó tűzoltót tart, akik teljes kiképzést nyerve éjjelnappal tűzorségi szolgálatot is végeznének.

A tűzoltóság beosztása a következő:

A törzs: Faragó Endre főparancsnok, Oprean George alparancsnok, Speil Eduard alparancsnok, Belei Victor jegyző, Cosuta George pénztáros, Ferenczy János ellenőr, Graffius Adolf szertáros, Herlea Alexandru polgármester, Hasatschek Karl építőmester, Curdurescu Ilie építőmester, Szántó Károly szerkesztő.

Mászók: (1. sz. fecskendő) Hartwig Oswald, Schmidt M. K., Gradinar George, Böhm János, Candia Constantin, Embrich Erwin, Glatz Albert, Kiss György. — (2. sz. fecskendő) Gyenge Mihály, Billich Nándor, Brotschi Viktor, Wagner Anton, Nagy György, Opincar Juon, Pacurar Josif, Oprean Juon. — (3. sz. fecskendő) König Károly, Schmidt Rudolf, Müller Max, Stano Karl, Weiss Josef, Wagner Emil, Oprita Juon, Farkas Emil.

Fecskendő mesterek: Filimonescu Josif, Schulz Péter, Popa Josif.

Fecskendőzők: Andre Avel, Bintintan George, Basica Juon, Bogdan Peter, Bede Sándor, Nagy István, Nerhaft József, Németh Lőrinc, Kovács József, Horváth Gábor, Gottwald Gustav, Érsek Tibor, Csáky Albert, Budoiu Nicolae, Boer Árpád, Curdurescu Peter, Licescu Ilie. (2. sz. fecskendő) Fülöp Sándor, Cseh Alajos, Cseh Ágoston, Eiben Géza, Graef Erich, Secui Manuila, Vos Nicolae, Zobel Karl jun., Trif Aurel, Török Bálint, Tat Moise, Simtion Valer, Stoian Juon, Popoela Nicolae, Popa Juon, Hirsch Ignác, Hirsch Náthán, Eiben Antal, Borza Miklós, Bozesan

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Visszaemlékezések.

Irta: Mallász József.

III. Via: Déva-Szászváros.

Multi tárcám befejezőjében engedélyt kértem az olvasótól arra nézve, hogy mielőtt őt magammal vinném a havasok közé, kissé széjjel nézhessek Szászváros városában. A minap aztán egy Orăștie postabélyegzésű levelezőlapot vettem kézhez, rajta csak ez írva: „Rajta! ...“

Ezen szó — őszintén szólva — kissé zavarba hozott, mert egy, de csakis egy pillanatra megfellebbeztem arról, hogy már nem élünk abban a „tulipán” világban, mikor is ezen „rajta” vezényszóra legalább is fejtárgást mértem ellenfeleimre és aztán a többivel törődött a „Magyarok Istene”, azonban én nem. Velem született leleményességemnél fogva azonban csakhamar feleszméltem, mert reájöttem, hogy ez a szó: „Rajta!” ezuttal csak a Szerkesztői üzenetek egyik válfaja lehet csupán, és annak elkövetője csakis Szerkesztő ur lehet. Azonban akárki írta legyen, úgy az vegye tudomásul, hogy „rajtákkal” rajtam senki többé rajta nem fog, mert ezen a szón rajtavesztettem már sokszor. Tehát

ünnepélyesen kijelentem, hogy engemet így inventálni nem lehet, sőt volt lovagias szavamot adom, hogy a legfentebben ismételt kérést sem intéztem komolyan a „nyájas” olvasóközönséghez, csak tréfáltam azzal, mert hiszen, ki „Isten áldotta” író törődik valamelyest is az olvasóközönséggel?

Avagy van-e valaki is, aki azt hiszi, hogy Petőfi, mikor pl. azt kérdi:

„Lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincsen [virága]?”

Avagy virág vagy te, hazám ifjusága? — törődött-e valamit is valakinek valamelyes véleményével? Dehogy is tette, hiszen elköveti veled szemben azt az udvariatságot, hogy mielőtt szadát feleletre csak ki is nyithatnád, már maga válaszol reá... (és most olvasó! figyelem. Ragyogtatandó visszaemlékező képességemet, azt a jól bevált fogást alkalmazhatnám e szent pillanatban, hogy folytatólagosan így mondhatnám) és pedig, ha jól emlékszem vissza, emígyen:

„Jaj az olyan kertnek,
Jaj még annak is, mert megverte az Isten,
Ahol, mint ti vagytok, magyar ifjak, ilyen
Virágok teremnek!”

Ezt azonban a mindenki által elismert szerénységem tiltja tennem és éppen ezen oknál fogva és mint tartozó kötelesség önmagammal szemben, kénytelen vagyok bevallani,

hogy az egész idézetet szóról-szóra kimásoltam a „Magyar Remekírók” 34. kötet 19-ik lapjának a „Magyar ifjakhoz” című főcímből. És még egy vallomással tartozom: hogy Petőfi és nem más írta ezen sorokat, azt onnan gyanítom, mert ezen kérdéses kötet bekötési táblájának alsó sarkán arany betűkkel ez ragyog: „Petőfi S. I.” Ezen utóbbi szám különben körülbelül azt jelentheti, hogy ezen könyvnek kiadó cége (Franklin Társulat), kiadmányának reklámot csinálendő, jeles osztályzattal minősítette Petőfit. Lehet különben az egész csak sajtóhiba, és akkor a római egyes csak a szedőgyermek ügyetlenségéből került a végére, ebben az esetben aztán természetesen így olvasandó: Első Petőfi [Sándor]. Erre, mint a nagy Momsennek egy reményteljes tanítványa jöttem reá, aki mint muzeumigazgató szorgalmasan kell forgatnom ennek a szellemi nagyságnak a „Corpus Inscriptorum Latinorum”-át, melynek különösen III. kötetét ajánlom szeretett Erdélyi Honfytársaim figyelmébe, mert annak alapján az látszik kiderülni, hogy talán már Árpád apánk előtt, esetleg már rómaiak is jártak itten mifelénk. Ezt tisztázni és kideríteni — úgy gondolom — a jövő alapos történelem kutatásának van fenntartva, én mint bogarász csak annyit reszkírozok meg kijelenteni, hogy ez nincsen teljesen kizárva, hiszen egy alkalom-

Juon, Binder Josef. (3. sz. fecskendő) Hahn Albert, Lupan Juon, Molnár Henrik, Májer Samu, Stano Julius, Steigerwald Johann, Varlan George, Lupsa Ilie, Curia Gligor, Kootz Rudolf, Herbert Gustav, Casteau Nicolae, Nosiu Nicolae, Hemper Julius, Kosa Josif, Máthé Mihály, Mátyás József.

Csővezetők: Reck Georg (csőmester), Hegedűs Lajos, Kartmann Dániel, Bencze Bogdán, Löw Károly, Stern Ferdinánd, Pap Dániel, Vlad Victor, Span Vasilie, Hahn Josef.

Egészségügyi tűzoltók: Wachel Friedrich, Opincar Nicolae, Stoupu Filip, Horváth Károly.

Kürtösök: German Juon, Binder Karl.

Mászőszerelvényeknél: Berivoy István, Stirc George.

Vagyonbiztonsági tűzoltók: Bisztritsány Ernő, Procinkievic Eugen, Dobrean Vasilie, Jurca Dumitru, Jula Juon, Maglas Juon, Ocos Josif, Tat Juon, Vaideau Adam I. Adam, Beszterczey Géza, Balomiri Anton, Gradinar Aurel, Herta Petru, Heius Josef, Müller Karl, Martin Dumitru, Posdina Urban, Röker Eduard, Sponor Peter, Sponor Josif, Moise Nicolae, Stern Emanuel, Dörner Richard, Oltean Josif.

Szinészet.

A temesvári Günther-féle német szintársulat e héten is tartott előadásokat. A műsoron jobbnál-jobb darabok szerepeltek. A tikkasztó hőség alábbhagyván, e héten a szokottnál nagyobb számban jelent meg a közönség az előadásokon, ami a színészek játékkedvét és ambícióját nagyban növelte.

Az összes szereplők elismerésre méltó buzgalommal igyekeznek a közönség igényeit kielégíteni s dacára annak, hogy a társulattól több tag megvált, az előadások színvonala megmaradt, sőt zsufolt házat is teremtett magának. A társulat nemsokára befejezi előadásait s innen Szászrégenbe megy.

NAPI HIREK.

— **A pápai nuncius megyénkben.** Monsignore Marmeggi bibornok, pápai nuncius, aki ezidőszert egyházi köruton van Erdélyben, f. hó 6-án szombaton, a délelőtti sze-

mal a havasi cincérnek (Rosalia alpina L.) előfordulását a dévai várhegyen is sikerült megállapítanom és aztán még: az ördög nem alszik és az Istennek utjai kiszámíthatatlanok.

A kérdés nehezebb részét én ebben látom: merről jöttek azok az állítólag itten megfordult rómaiak? És mit akarthattak azok itten? éppén úgy, mint az én cincérem: honnan jöhetett az ide és mi keresni valója volt — hasonlóképpen — itten? E helyt, általános tájékozódás szempontjából megjegyzem: ezen eltévelyedett cincér-diszpéldányt gondosan őrzöm Muzeumunkban, mert hátha az oknyomozó történelem ezen példány alapján e fenálló ezen két kérdés között valamelyes szoros kapcsolatot fog még kinyomozhatni? És még valami: ezen nevezetes állat ingyen látható hetenként kedden, csütörtökön és vasárnapon a d. e. időben, máskor mérsékelt díjazás mellett (a „Szászváros és Vidéke“ előfizetői annak is csak felét) Déván, a Strada Saguna, volt Dobay-, utóbb Deák Ferenc-utca 10. házszám alatti Muzeumban, bejáratlalt a kertbe, egyenes ut és onnan jobbról a második terem zoologia osztályában.

Ide iktatok még egy pótmegjegyzést a muzeumunkat nem látogató szászvárosi közönség érdekében és pedig következően: Ha ezen adott részletező utmutatás ellenére egyik-má-

mélyvonattal Lugosra utaztában Piskire érkezett. Kiséretében volt Majláth gróf erdélyi róm. kath. püspök, valamint a róm. kath. és gör. kath. klérus több tagja. A piskii róm. kath. egyház élén Hoboth A. József esperes plébánossal és ocskói Ocskay István földbirtokos egyházigazgatókkal ünnepies fogadtatásban részesítették a pápai követet, akiknek a hölgyek virágcsokrokkal kedveskedtek. A magas méltóságú egyházi férfit Hoboth esperes latin beszédben üdvözölte, míg az egyházközség hódolatát Ocskay egyházigazgató francia nyelven tolmácsolta. A pápai nuncius választást Majláth püspök tolmácsolta, aki olaszul társalgott a nunciussal. Marmeggi bibornok az egybegyűlteket pápai áldásban részesítette s a kiséretében levő papi méltóságokkal még ugyanazzal a vonattal szalonkocsijában továbbutazott Lugosra, ahol értesülésünk szerint hosszabb ideig szándékszik tartózkodni. A pápai nuncius utjában Dévát is érintette, hol szintén nagy ünneplésben részesítették, Marosillyén is töltött két órát, mely kedves alkalmul szolgált a Marosillyeieknek a nuncius előtt való tisztelgésre. Az állomáson az egyházak képviselői üdvözölték a nunciust. László Domokos kath. plébános latin, László Zoltán ref. lelkész magyar és Weiman Samu héber nyelven. A hölgyek és iskolásgyermekek pedig gyönyörű virágcsokrokkal lepték meg, majd Cs. Lázár László diszhintóján a kath. templomba hajtatott, hol pápai áldást osztott. Majd Fenyő Lajos állomásfőnök vendége volt alkalmi dejeuner-n, kiséretével: Boros lugosi gör. kath. püspöki vikárius, Circea balázsfalvi gör. kath. kanonokkal és titkárával együtt. A nunciust a marosillyei bensőséges fogadtatás láthatóan meghatotta és kedves szavakkal bucsuzott a tiszteletére összegyűjt nagy sokaságtól.

— **Doktorrá avatás.** Dregán Györgyöt, Hunyadvármegye főispáni titkárát, a napokban a kolozsvári egyetemen a jogtudományok doktorává avatták.

— **Személyi hir.** Belei Victor városi tanácsos 4 heti szabadságra ment. Távollétében Szász Sándor elsőtanácsos helyettesíti.

— **Az Urikány-zsilvölgyi nacionalizálása.** A Magyar Általános Hitelbank érdeklőrébe tartozó Urikány-zsilvölgyi Kőszénbánya

„a tudományokat és művészeteket szerető“ szászvárosi mégsem találna reá muzeumunkra, úgy arra kérem, hogy forduljon teljes bizalommal Joan Coma ur szászvárosi kerekese mesterhez, lakik: Ország-ut, szemben a gör. kel. templommal, aki — bár eleve nem kértem erre föl — úgy gondolom, a legnagyobb készséggel fog még részletesebb felvilágosítással szolgálni, hiszen ő már járt nálunk, sőt szives volt már is 10 leut (ne tessék római korabeli kőoroszlánokra gondolni) a muzeumunk felvirágoztatására adományozni, amit ezennel ezen az uton is hállásan nyugtázok... a következőket azonban már komolyan mondom: le a kalappal ezen egyszerű kézműves mester-ember előtt, mert tőle a rég elmúlt és a jelenkor művelődését mutató emlékekkel szembeni lelkesedést lehet tanuinunk.

És most aztán még csak egy megjegyzést tudok János Béla régész barátomhoz intézve: ha netalán fent adott utasítás ellenére sem tudná a szászvárosiak előtt felfedezni a Muzeumot, úgy arra kérem őt, hogy válassza az idevaló utazásra a tanulságosabb utvonalt: Alsóvárosviz (kasztrum), Kosztesd (kasztrum és vár), Grediste (vár), Ponorics (földerdítések), Rosia (vár), ezek aztán kézzől-kézre adván őt, bizonyára ide fogják vezetni a római

R.-t. nacionalizálása előrehaladott stádiumba jutott. A román tőke elhelyezkedése a Salgótarjáni mintájára fog történni s így az aktívák felbecsülését is a békeértéknek megfelelő svájci frank alapon eszközlik.

— **Szászváros város utcáinak új elnevezését helyben hagyta a Miniszterium.** A lakosság érdekeinek véllünk szolgálatot tenni, amikor utcáink, tereink új elnevezését leközzöljük. Ime: Országut: Str. Mihaiu Viteazu, Vásár-utca: Str. Regele Ferdinand, Nagypiac: Piata Regina Maria, Sétatér-utca: Str. Avram Iancu, Mező-utca: Str. General Dregelina, Régi templom-utca: Str. Baron Ursu, Kovács-utca: Str. Andre Barsan, Kertész-utca: Str. Mihail Cogelniceanu, Porond-utca: Str. Alexa Cuza, Nagytimár-utca: Str. Titu Maiorescu, Kistimár-utca: Str. Stefan Octavian Iosif, Gyár-utca: Str. Andrei Muresan, Hosszu-utca: Str. Theodor Vladimirescu, Galamb-utca: Str. Ilaria Chendi, Romoszhelyi-utca: Str. Vasilie Alexandri, Ujtemplom-utca: Str. Augustin Bunea, Régi kasztói-utca: Str. Petru Maior, Berényi patakpart: Str. Krisan, Kórház-utca: Str. dr. Babes, Zevoi-utca: Str. Closca, Berény-utca: Str. Niculae Iorgu, Fűzfa-utca: Str. Horea, Klastrom-utca: Str. Metropolit Cristea, Papok-tere: Str. George Lazar, Közép-utca: Str. Saguna, Malom-utca: Str. George Cosbuc, Temető-utca: Str. Loc. Raduc, Alsómajor-utca: Str. Eroilor, Viz-utca: Str. dr. Aurel Vlad, Szél-utca: Str. Eminescu, Régiposta-utca: Str. A. Vlahuta, Várszeg-utca: Str. Nicu Filipescu, Iskolatér: Piata Ardeleana, Vásárháztér: Piata Aurel Vlaicu, Sörház-utca: Str. George Baritz, Kereszt-utca: Str. Budoil Deleanu, Varga-utca: Ion Bratianu, Hegy-u. Printul Carol.

— **Az erdőeladás akadályai ma-holnap megszűnnek.** A városi tanács tudvalevőleg 900 holdnyi erdőnek nyilvános árverés útján leendő eladását határozta el. Az illetékes miniszterium a jóváhagyás iránti felterjesztést azzal küldte vissza, hogy mindaddig, amíg az erdők revíziója be nem fejeződik, nem dönt felette. A városi erdők revízióját Fábrián kincstári főerdőmérnök most végzi s remélhetőleg pár héten belül befejezést nyer, mikor is az eladandó erdők sorsa felett a miniszterium végleg határozni fog.

emlékek nagy barátját, ahol ezen helyek klasszikus emlékeinek beszédes kincsei gondosan őrizték, sőt, ha utjával kissé sietni fog, úgy az archeologia és az ősrégészek nagymestereinek társaságában, ezen helyek valamelyikén jelen sorok azon „szerény íróját“ is felfogja találni, aki alig is várja újra megélvezhetni Béla barátjának egyik görög toasztját, aminőt belőle, réges-régen, egy-két pohár sör, sulyosbitva pár görög éremmel, olyan klasszikusan kiváltott... de most már folytatnom is ottan, ahol az imént elhagytam, mert mindezek csak közbevetve voltak elmondva.

Tehát — ha jól emlékszem vissza — ottan kell folytatnom, ahol elhagytam kijelentéseimnek sorozatát: semmiféle „rajttákkal“ engemet többé nem invitálhat senki semmire és erre nézve az olvasóközönség előzetes engedélyét sem kérem ki és pedig nem azért, mert bátran hivatkozhatnék azon bizonyos „Istenmegáldotta“ írókra, avagy Petőfi példájára, hanem egyszerűen azért, mert erre nekem velem született jogom van, hiszen Szászváros szülötte vagyok és különben is most béke van és még csak „Certificat de Indentica“, avagy „Permisuine de Calatorie“, de meg „Pasaport“ sem kell már arra, hogy Szászváros városba való körülnézési szándékaimat megvalósíthassam.

— **Fontos azt tudni mindenkinek,** hogy a róm. kath. dalegylet népünnepélyén pompásan lehet mulatni! Az ünnepély kezdődik vasárnap, aug. 21-én d. u. 4 órakor a róm. kath. templom és zárda udvarán. Beléptidij gyermekeknek és katonáknak 3 leu, felnőtteknek 5 leu, családjegy 16 leu. Két zenekar! Fagyalt, finom sütemények és torták, cukorkák és gyümölcsök, hideg ételek, jégbehűtött italok, szóval minden, amit szem-szaj kíván, áll a közönség rendelkezésére, míg a füzértánc, tornagyakorlatok s a műsor többi számai, tombola, amerikai árverés nem mindennapi élvezetet nyújtanak. A sorsoláson minden második szám nyer! Legyen ott mindenki!

— **Meghosszabbították a germán leuek becserelésének határidejét.** Az „Ellenzék” írja: A germán leuek közforgalomból való kivonásának, illetve becserelésének határidejét a pénzügyminiszterium újlag meghosszabbította. A beváltás végső határideje ez új rendelkezés szerint 1921. szeptember 1.

— **Köteles és önkéntes tűzoltóság létesítése Déván.** A „Déva és Vidéke” írja: Szombaton, f. hó 6-án a városháza tanács-termében Herbay Ágoston polgármester elnöklele alatt gyűlés volt, amelynek tárgya a Déván szervezendő köteles és teljesen átszervezett önkéntes tűzoltóság létesítése volt. A gyűlés mindkét tűzoltóság létesítésére vonatkozólag igenlő határozatot hozott. Ha ezt az elhatározást gyors és odaadó akció is fogja követni, akkor a jövőben egy esetleges tűzeset alkalmával városunk nem lesz oly veszedelemnek kitéve, mint a múltban volt. — Immár mindenütt kezdik belátni, hogy a köteles, azaz fizetéses tűzoltókra nagy szükség van. Városunk vezetőségének figyelmét újlag felhívjuk erre.

— **Verseny tárgyalás tűzifa szállítására.** A dévai kir. törvényszék és az ahhoz tartozó járásbíróóságok részére circa 1000 köbméter tűzifa szállítására a dévai kir. törvényszék f. hó 30-án, d. e. 11 órakor nyilvános versenytárgyalást tűz ki a törvényszéki palota 51. számú szobájában. A versenyzők 5000 leu-ellátott zárt ajánlataikat személyesen vagy postán f. hó 30-án, d. e. 10 óráig oda nyújtásuk be. A feltételek a 71-ik és 83-ik szám-

viteli cikkelyek értelmében a hivatalos órák alatt a törvényszéki épület 63. számú szobájában megtekinthetők, ahol a szükséges felvilágosítások is megadatnak.

— **Értesítés.** A dévai kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy az adófelszólamlási bizottság Déván f. hó 8-án a III. o. kereseti adókra vonatkozó fellebbezések tárgyalását megkezdte. A sorrend a következő: a marosillyei kerület aug. 8—12-én, a vajdahunyadi kerület aug. 13—16-án, a hátszegi kerület aug. 17—25-én, a körösbányai kerület aug. 26—30-án, a petrosényi kerület aug. 31—szept. 8-án, a szászvárosi kerület szept. 9—14-én, a dévai kerület szept. 15—okt. 7. Dr. Veltianu sk., pénzügyigazgató.

ERZSÉBET MOZI.

**MA szombaton,
Szt. István napja
és holnap vasárnap f. hó 21-én**
Örvények királya.
Páratlanul izgalmas regényes artista-dráma 5 felvonásban. — Játssa a híres **SÁMSON** atléta csoport.

— **Uj bankjegyek forgalomban.** A Monitorul Oficial egy rendeletet közöl, mely a Banca Nationala-t felhatalmazza 125 millió leu értékű új 2 és 100 millió leunek megfelelő új 5 leus bankjegyek forgalomba helyezésére.

— **Hangverseny.** F. hó 15-én este ritka élvezetben részesült városunk zeneértő közönsége: Goriantz Doro gordonkaművész, a temesvári konzervatorium tanára Popper Reinhold zongora kísérete mellett a „Central” nagytermében hangversenyt rendezett. A program a következő volt: Sonata Havelois-tól, Andantino Havelois-tól, Minuetto Havelois-tól, Sarabanda Havelois-tól, Andante Havelois-tól, Gavotta Havelois-tól, 1. a) Bercense Godard-tól, b) Cinquantaine Godard-tól, 2. a) Fantaisie Silvestru-tól, b) Serenade Badine

Gabriel Marie-től. 3. a) Aria Bach-tól, b) Melodia Van Bienne-től. 4. a) Serenada Romanasca Dimitrescu-tól, b) Dans Taranesc Dimitrescu-tól. Minden egyes szám művészi színvonalon állott. A kevés számú, de zeneértő közönség élvezettel gyönyörködött a gordonkaművész magas technikájú játékában, amely az érzelmek kifejezésében és színezésében művészi produkált. Popper Reinhold zongora játéka szintén jó volt s precíz előadása nagyban emelte az egyes számok hatását. Sajnos, közönség kevés volt, aminek az oka az, hogy a publikum nem volt kellőleg tájékoztatva arról, hogy tulajdonképpen ki-csoda tart hangversenyt. Akik ott voltak igazi műélvezetben részesültek.

— **Cselédkönyvet kell váltani!** Részint hanyagságból, részint azért, mert nem volt kapható cselédkönyv a papírtüzetekben, sokan cselédkönyv nélkül szolgáltak. A rendőrség ez uton is figyelmezteti a cseléd tartó gazdákat, hogy a papírtüzetekben kapható cselédkönyvet szerezzék be s azzal a rendőrségen bevezetés céljából jelenjenek meg. Aki cselédkönyv nélkül tart cselédet, azt szigorúan megbüntetik.

— **Kellemetlen meglepetés.** Roth Günther tart. zászlós a napokban gyakorlatra bevonult Szászvárosra. A civil ruhában érkező zászlós találkozott az utcán a szintén civilben lévő Florea Péter nevű volt altisztjével. A zászlós a „Korona” szállodában szállt meg s ide követte őt az altiszt is. Roth egy két ágyas szobát kapott, míg az altisztnek nem jutott szoba. Azonban az altiszt megkérte Rothot, engedje meg, hogy a divánon egy kis délutáni álmat aludjon, miután nagyon fáradt. Ebéd után a zászlós szintén bement szobájába, amelyben már Florea a divánon aludt. Ő is kényelembe helyezte magát s ledőlt az ágyra. Mire felébredt szomorúan vette észre, hogy ezüst ébresztő órája az éjjeli szekrényről eltűnt, de vele együtt eltűnt okmányokkal, pár száz leuval bélelt pénzes-tárcája is s kámforra vált vendége is, aki távozása előtt az étteremben két pohár sört ivott meg s azzal indult ki onnan, hogy sétálni megy. A károsult a rendőrségen jelentette az esetet s miután a gyanu a bucsuzatlanul távozó Florea Péterre hárul, az ez irányú nyomozás folyamatba tétetett.

KÖZGAZDASÁG.

A Gazdák Biztosító intézet R.-T. megalakulása. A Gazdák Biztosító Szövetkezetének Románia területén levő érdekeltisége — mint ismeretes — elhatározta, hogy miként a „Hangya” fogy. és ért., valamint a hitelszövetkezetek tették, szintén elszakad budapesti központjától és üzletköreinek további zavartalan folytathatása céljából önálló intézetté alakul, folyó hó 9-én Aradon, ideiglenesen Arad, azután Kolozsvár székhellyel. Az új intézet Gazdák Biztosító Intézet R.-T. címen négy millió leu alaptőkével alakul, amely összegnek lejegyzésében igen jelentékeny részt vettek a kisczadák. Az új intézet részvénytársasági köntösben lép ki az élet porondjára, a köntös azonban altruisztikus és szövetkezeti eszmékért őszintén dobogó szívet fog takarni, amelyben a gazdák vére kering. Az alapítók között ott szerepel br. Jósika Gábor az E. G. E. elnöke is. A f. hó 9-én megtartott alakuló ülésen 3 évre igazgatósági tagoknak megválasztották dr. Mihályi Tivadar, Szász István E. G. E. alelnök, Garda Kálmán a „Hangya” alelnöke, Hirsch Ödön a Szeszgyárosok Szövetségének elnöke, Vásárhelyi József aradmegye gazdasági egyleti elnök,

Igy hát fel az utra! — azonban, halt!.. lassabban a testtel, mert nemcsak a bevezetésnek (amint azt láttuk), hanem az utazásnak is van bevezetője és mennyivel inkább egy olyan havasi utazásnak, amelynek kiindulási pontja éppen az a város, amelybe pihenőt tartva, kissé körül akarunk nézni, mert a legteljesebb jogcímünket erre nézve már 1875. óta megszerezvén: ottan születünk.

Tehát elfogunk utazni Szászvárosra, ottan körül fogunk kissé nézni, elnem feledvén azonban azt, hogy nem az abban létező mostani állapotokat, eseményeket és képeket fogjuk adni, hanem igyekezni fogunk azt a kaleidoszkopikus képsorozatot, melyet valamelyik a sok közül, éppen eszünkbe jutó és évekket ezelőtt megtett hasonló kiránduláson belül, szemünk meglátott, mostan skiceszerűen visszaemlékezni.

És kérjük, ezen írásunknak alcimét sem feledni: „Via: Déva-Szászváros”, tehát csak Szászvárosig és így senki se csodálkozzék azon, ha jelen tárcánk, mihelyt ökörbögést fogunk hallani, amint azt látni fogják, hirtelen megszakad, mert akkor már szeretett szülővárosunkban, Szászvárosban vagyunk a IV. alcim alatt.

Éjjel 2 óra van. Kinézek az ablakon: az eső zuhog, egy-egy cikázó villámlás magné-

tikus világossággal villogja át a vizes július eleji éjszakát. „Ördög vigye minden naptárnak Medárdusát!” keresztényi fohással csukom ablakom szárnyát, aztán elelmékedek kissé ezen a különös katolikus szenten, aki minden bizonyára a „tisztá bor” embere lehetett és így a sok vizet az utókor fiai részére tartotta fenn. Mindez azonban rajtam már nem segíthetett, mert eső ide, eső oda, az ígéret kötelez, különösen olyan férfival szemben, akivel most van dolgom. Biró Lajost, a jeles természethúvart és híres Uj-Guiniai utazót sikerült havasaink közé csalogatnom és az most már napok óta várakozik reám a zugó havasi patakok keresztül rohanta Ósebeshely községben, hogy a még Budapesten részleteiben megbeszélte gyűjtő havasi excursionkat megkezdhessek.

Éjjel 3 óra. Az eső kissé elállott, az égbolt kék arcukatát azonban még mindig dörgő vilámlásokat rejtő sötét felhők mögé rejtegeti. Még habozik, végre azonban dönt Biró tegnapi levelének ezen paszusa: Ósebeshelyen még az eső is szebb! no meg az a tapasztalt tény, hogy amíg idelelt a sok ténfergő ember csurón vizen ázik, addig odafönt a havasban a legszebb idő lehet és viszont.

(Folyt. köv.)

Kintzig János földbirtokos, dr. Suciú János, Gróza Péter, Novotny Károly, dr. Boka József, Rascutin Silviu közjegyző, dr. Friedl Alfréd, dr. Montia Emil, Láng József a G. B. Sz. vezérigazgatója és S. Leölkes Béla ügyvezető igazgató. A felügyelő bizottságban bevásárlattak: dr. Gyárfás Elemér kiskülföldi gazdasági egyleti elnök, Török Bálint az E. G. E. titkára, Alföldi Pál gazdasági egyleti igazgató, Avramescu László, Popescu Adrian, dr. Buschbaum András és Gephardt Domokos.

Gazdatiszti értekezlet Marosvásárhelyen a földreform ügyében. Az erdélyi és a kapcsolt területeken működő gazdatisztek létalapja a földreformügyi törvény mentesítése folytán megrendült. A megélhetések és jövőjük biztosítása érdekében szükséges intézkedések megbeszélése céljából f. hó 22-én d. e. Marosvásárhelyi gazdatiszti értekezlet tartanak. Bár meghívók is bocsájtattak ki egyrészt az ismeretlen helyen való tartózkodás, másrészt a késedelmes falusi postai kézbesítés miatt ez uton is meghívja a rendezőség úgy az erdélyi és kapcsolt részeken működő gazdatisztek, mint a gazdatisztek sorsa iránt érdeklődőket. Az értekezleten résztvevők elszállásolásáról Huszka Mihály (Marosvásárhely Központi szálló) gondoskodik. Bővebb felvilágosítással Marosvásárhelyen fent nevezett, Kolozsváron Török Bálint az Erdélyi Gazdasági Egylet titkára szolgál.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

„Egy „Szászváros és Vidéke“ előfizetője“.
Ilyen aláírással a dévai 14-ik mérkőzésről szóló tudósítást, illetve kritikát részint annak hangja miatt, részint pedig azért, mert nem ismerjük a beküldőt, nem közölhetjük. Ha ilyen súlyos kifejezéseket használ valaki, nevezze meg magát, mert sajtóper esetén az „Egy „Szászváros és Vidéke“ előfizetője“ helyett rajtunk verik el a port. Tessék nyílt sisakkal a porondra lépni s akkor mi szívesen állunk rendelkezésére.

Egy tanuló azonnal felvétetik
Ferenczy Vilmos szászvárosi fűszerkereskedő üzletébe. 26 2—2

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ könyv- és papírkereskedésébe egy tanuló, ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

Gummi- és rézbélyegzők

bármily alakban és nagyságban jutányosan megrendelhetők a

Szászvárosi Könyvnyomda Részv.-társ. könyv és papírkereskedésében.

Minden héten

Bukarestbe utazom. Megbízásokat és utlevelek vizummal való ellátását valamint fényképes utazási igazolványok elintézését elvállalom

VÁSÁRHELYI

Szászváros, Hegy-u. 3.
30 2—

„KORONA“ SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák, ó- és új fajborok. Naponként friss csapolásu jégbe hűtött sör! Minden este cigányzene! Minden vonathoz omnibusz

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

Két ház eladó.

Orastie (Szászváros) Kórház-utca 1. és 1-a. szám alattiak, az 1-a. szám alatti új ház, mely áll 7 szoba (parketos), fűthető veranda, folyosó, téli és nyári konyha, minden mellékkeliséggel, nagy udvar és nagy gyümölcsös kerttel. Az egész terület 600 □-öl. Értekezhetni: Brassai Brutussal, Orastie (Szászváros)

24 3—3

VLÁD-féle GYÓGYSZERTÁRBA

(Szászváros, Vásár-utca)

nagymennyiségű gyógyszer érkezett Bécsből.

Olcsó napi árban kaphatók:

Pipere-cikkek nagyban és kicsinyben, Kalodon, Kölni vizek, Orodí Johan Mária Farina orosz és 4711-es szappanok. Angol és eredeti Külhauser-féle szappanok.

Postán utánvét mellett bármily mennyiségben szállít

Deutsch Dezső

29 gyógyszerész. 2—6

Eladó a Berényi-utca 17. szám alatti ház. Közelebbit a kiadóhivatalban.

32 1—2

KOHL JÓZSEF

kocsigyártó, malom- és hidépítő-mester Szászváros, Romoszi-ut 8.

Elvállal:

Mindenféle malom-munkálatokat, új malmok építését, gőz- és villanyerőre való berendezését, javításokat, új kocsik, szekerek gyártását, javítását, tervek és költségvetések készítését.

27 2—4

Levélbell megkeresésekre azonnal válaszol.

Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság

elvállalja bármilyen nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stílszerű előállítását, ennek

Könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

A közelgő iskolai beiratásokra és Internátusba adandó gyermekek részére

Löwy Sándor versenyáruháza Petrozsényben

a következő cikket ajánlja a nála szokásos olcsó árakon:

1. Erős félgyapju szövst fiu ruhára 150 cm. széles	86	Leu
2. Erős tiszta gyapju szövet fiu ruhára 150 cm. széles	99	„
3. Kamgarn	125	„
4. Valódi angol	135	„
5. Felöltő-szövet tiszta gyapju 140 cm. széles	115	„
6. Télikabát-szövet valódi angol double 140 cm. széles	250	„
7. Fehérnemű és ágynemű vászon	13	„
8. Alsó- és paplanlepedő vászon 3/4 széles	32	„
9. Ingzefir és freunsch, szintartó	13	„
10. Zsebkendő fehér és színes	6	„
11. Gyapju-takaró	90	„
12. Paplan	175	„

Gyermekharisnyák, nyakkendők, nadrágtartók eredeti gyári árakon.

Tisztelettel: **Löwy Sándor.**

33 1—1